

(Ф 03.02 – 110)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет Екологічної безпеки, інженерії та технологій
Кафедра Цивільної та промислової безпеки

УЗГОДЖЕНО

В.о. декана ФЕБІТ

Сергій ЗОЗУЛЯ
«06» 10 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Анастасія ПОЛУХІН
«06» 10 2023 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ПРАВОВІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦИВІЛЬНОЇ
БЕЗПЕКИ»

Освітньо-професійна програма: «Захист об'єктів критичної інфраструктури»

Галузь знань: 26 «Цивільна безпека»

Спеціальність: 263 «Цивільна безпека»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	5	120 / 4,0	34	-	17	69	-	-	екзамен – 5с
Денна (стн)	3	120 / 4,0	34	-	17	69	-	-	екзамен – 3с
Заочна	5,6	120 / 4,0	10	-	4	106	К.р.(д) 6с	-	екзамен – 6с

Індекс: НБ - 3 – 263/21- 2.1.18

Індекс: НБ - 3 – 263/21- стн- 2.1.11

Індекс: НБ - 3 – 263з/21- 2.1.18

СМЯ НАУ РП 10.02.01-01-2023

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Правові основи організації та
забезпечення цивільної безпеки»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 10.02.01-01-2023

Стор. 2 із 20

Робочу програму навчальної дисципліни «Правові основи організації та забезпечення цивільної безпеки» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Захист об'єктів критичної інфраструктури», навчальних та робочих навчальних планів № НБ - 3 - 263/21, № РБ - 3 - 263/22, № НБ - 3 - 263/21-стн, № РБ - 3 - 263/22-стн та № НБ - 3 - 263з/21, № РБ - 3 - 263з/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив
/посада, вчене звання/:
Доцент, к.військ.н.

Вальченко О.І.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Захист об'єктів критичної інфраструктури», спеціальності 263 «Цивільна безпека» – кафедри цивільної та промислової безпеки, протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми Трет'яков О.В.

Завідувач кафедри Халмурадов Б.Д.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету екологічної безпеки, інженерії та технологій, протокол № 1 від «29» 08 2023р.

Голова НМРР Гроза В.А.

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання	4
1.2. Заплановані результати навчання	4
1.3. Компетентності.	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	6
2. Програма навчальної дисципліни	6
2.1.Зміст навчальної дисципліни.....	6
2.2.Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.....	6
2.3.Тематичний план.....	11
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).....	12
2.5.Перелік питань для підготовки до екзамену.....	12
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	13
3.1. Методи навчання	13
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	13
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті	14
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	15
.....	

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правові основи організації та забезпечення цивільної безпеки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01–01–2023
		Стор. 4 із 20	

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни (ПНД) «Правові основи організації та забезпечення цивільної безпеки» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення Програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора №249/од. від 29.04.2021р., та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання.

Дисципліна «Правові основи організації та забезпечення цивільної безпеки» – обов’язкова компонента циклу професійної та практичної підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» за освітньою програмою «Захист об’єктів критичної інфраструктури».

Метою викладання навчальної дисципліни «Правові основи організації та забезпечення цивільної безпеки» є підготовка кваліфікованих фахівців, які здатні приймати рішення щодо врегулювання питань техногенної та пожежної безпеки, у тому числі нормативно-правового характеру при проведенні заходів щодо захисту населення від впливу небезпечних факторів аварій на потенційно небезпечних об’єктах; набуття здобувачами вищої освіти організаторських та управлінських здібностей, вольових якостей та впевненості при проведенні заходів щодо ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Правові основи організації та забезпечення цивільної безпеки» є формування у майбутніх фахівців необхідного в їхній подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь спрямованих на створення і організацію безпеки, забезпечення захисту об’єктів критичної інфраструктури, техногенної безпеки, а також реагування на небезпеки радіаційного, хімічного та біологічного походження та ліквідацію їх наслідків.

1.2. Які результати навчання дає можливість досягти навчальна дисципліна.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Аналізувати питання історії, факти, проблеми та тенденції розвитку культури України в їх діалектичному взаємозв’язку.

ПРН 2. Володіти культурою мислення, технологією освоєння соціального досвіду на рівні, необхідному для професійної діяльності.

ПРН 6. Пояснювати процеси впливу шкідливих і небезпечних чинників, що виникають у разі небезпечної події; застосовувати теорії захисту населення, території та навколишнього природного середовища від уражальних чинників джерел надзвичайних ситуацій, необхідні для здійснення професійної діяльності знання математичних та природничих наук.

ПРН 7. Обирати оптимальні заходи і засоби, спрямовані на зменшення професійного ризику, захист населення, запобігання надзвичайним ситуаціям.

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правові основи організації та забезпечення цивільної безпеки»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01–01–2023
		Стор. 5 із 20	

ПРН-15. Пояснювати номенклатуру, класифікацію та параметри уражальних чинників джерел техногенних і природних надзвичайних ситуацій та результати їх впливів

ПРН-23. Застосовувати заходи цивільного захисту: з інформування та оповіщення населення; стосовно укриття населення у захисних спорудах цивільного захисту; щодо евакуювання населення із зони надзвичайної ситуації та життєзабезпечення евакуйованого населення в місцях їх безпечного розміщення.

1.3. Які компетентності дає можливість здобути навчальна дисципліна.
У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі **компетентності**:

Інтегральна компетентність (ІК) – Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, під час практичної діяльності або у процесі навчання, яка передбачає застосування теорій та методів проведення моніторингу, запобігання виникненню аварій, надзвичайних ситуацій, нещасним випадкам (на виробництві) і професійним захворюванням, оцінювання їх можливих наслідків та їх ліквідування.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 6 – Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)

ФК 1. Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ цивільного захисту, охорони праці; дотримання основних принципів здійснення цивільного захисту та державної політики з питань охорони праці.

ФК 2. Здатність оперувати термінами та визначеннями понять у сфері цивільного захисту, охорони праці; основними положеннями, вимог та правил стосовно проведення моніторингу, організування та впровадження заходів щодо запобігання, ліквідування надзвичайних ситуацій.

ФК 4. Здатність оперувати фізичними та хімічними термінами, розуміти сутність математичних, фізичних та хімічних понять та законів, які необхідні для здійснення професійної діяльності.

ФК 5. Здатність організувати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері цивільного захисту, техногенної, промислової безпеки та охорони праці.

ФК 8. Здатність до аналізу й оцінювання потенційної небезпеки об’єктів, технологічних процесів та виробничого усталювання для людини й навколишнього середовища.

ФК 9. Здатність до розуміння механізму процесів горіння і вибуху, обставин, дій та процесів, що спричиняють виникнення надзвичайної ситуації.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правові основи організації та забезпечення цивільної безпеки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01-01-2023
		Стор. 6 із 20	

ФК 11. Здатність прогнозувати і оцінювати обстановку в зоні надзвичайної ситуації (аварії) та тактичні можливості підрозділів, що залучаються до ліквідування надзвичайної ситуації (аварії).

ФК 14. Здатність до використання основних методів та засобів управління, зв'язку та оповіщення під час загрози або виникнення надзвичайних ситуацій.

ФК19. Здатність до читання та виконання ескізів та креслень, застосування комп'ютерної графіки в сфері професійної діяльності.

1.4 Міждисциплінарні зв'язки: Зміст навчальної дисципліни «Правові основи організації та забезпечення цивільної безпеки» тісно пов'язаний з дисциплінами: «Захист та небезпеки радіаційного, хімічного та біологічного походження», «Автоматизовані системи управління та зв'язок», «Практика на посаді начальника варти служби охорони».

2. Програма навчальної дисципліни.

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 2 навчальних модулів, а саме:

- навчального модуля №1 «Правове регулювання організації та забезпечення цивільної безпеки»;

- навчального модуля №2 «Державний нагляд (контроль) з питань цивільного захисту», кожен з яких є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання;

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль №1 «Правове регулювання організації та забезпечення цивільної безпеки»

Інтегровані вимоги модуля №1: Після вивчення модуля здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- положення основних нормативно-правових актів та рівні нормативно-правового регулювання цивільної безпеки в Україні;

- законодавчо регламентований комплекс організаційних, технічних і спеціальних заходів і засобів, спрямованих на збереження здоров'я та працездатності людини в трудовому процесі, для захисту населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від наслідків надзвичайних ситуацій;

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правові основи організації та забезпечення цивільної безпеки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01-01-2023
		Стор. 7 із 20	

- права та обов'язки громадян, юридичних осіб, державних органів і служб у разі виникнення ситуацій, що можуть впливати або впливають на стан цивільної безпеки.

вміти:

- володіти компетентностями, потрібними для створення і підтримання здорових та безпечних умов праці, життєдіяльності людини, забезпечення цивільного захисту населення, техногенної безпеки;

- реагувати на надзвичайні ситуації та ліквідацію їх наслідків відповідно до норм діючого законодавства;

- визначати заходи щодо захисту населення при аваріях на потенційно небезпечних об'єктах.

Тема 1.1. Складові глобальної безпеки держави. Цивільна безпека та аспекти її реалізації.

Методологічні та понятійні основи цивільної безпеки. Базові основи законодавства з цивільного захисту в Україні. Питання теоретико-правового осмислення та нормативно-правового визначення цивільної безпеки. Нормативно-правові засади державного регулювання забезпечення державної політики у сфері безпеки. Нормативно-правові засади цивільного захисту в Україні. Основні положення Міжнародного гуманітарного права. Завдання і діяльність Цивільної оборони у відповідності до Женевських Конвенцій.

Тема 1.2. Реалізація положень Кодексу цивільного захисту України.

Організація системи цивільного захисту України. Єдина державна система цивільного захисту. Склад та основні завдання сил цивільного захисту. Основні заходи у сфері цивільного захисту. Основні положення Кодексу цивільного захисту України. Структура і повноваження Державної служби України з надзвичайних ситуацій в галузі пожежної та техногенної безпеки. Основні завдання і функції Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Повноваження центрального органу виконавчої влади, який здійснює державний нагляд у сфері техногенної та пожежної безпеки.

Тема 1.3. Критерії розподілу суб'єктів господарювання за ступенем ризику від провадження господарської діяльності.

Нормативно-правова база критеріїв розподілу суб'єктів господарювання за ступенем ризику від провадження господарської діяльності та періодичності здійснення заходів державного нагляду (контролю). Критерії оцінки ступеня ризику від впровадження господарської діяльності. Розподіл суб'єктів господарювання за ступенем ризику. Суб'єкти господарювання з високим та середнім ступенем ризику.

Тема 1.4. Державне управління в надзвичайних ситуаціях: проблеми правового забезпечення у мирний та воєнний час.

Повноваження суб'єктів забезпечення цивільного захисту. Основні положення повноваження органів виконавчої влади, органів місцевого

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правові основи організації та забезпечення цивільної безпеки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01–01–2023
		Стор. 8 із 20	

самоврядування, завдання та обов'язки суб'єктів господарювання, проблеми правового забезпечення у мирний та воєнний час. Права та обов'язки громадян України у сфері ЦЗ. Організаційно-правове забезпечення міждержавного співробітництва України у сфері цивільного захисту. Міжнародне співробітництво у сфері запобігання і ліквідації надзвичайних ситуацій. Міжнародний досвід правового регулювання та забезпечення цивільної безпеки.

Модуль №2 «Державний нагляд (контроль) з питань цивільного захисту»

Інтегровані вимоги модуля №2: Після вивчення модуля здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- процеси впливу шкідливих і небезпечних чинників, що виникають у разі небезпечної події;
- основи захисту населення, території та навколишнього природного середовища від уражаючих чинників джерел надзвичайних ситуацій, необхідні для здійснення професійної діяльності;
- фізичні, хімічні, біологічні та психофізіологічні шкідливі виробничі чинники та аналізувати безпечність виробничого устаткування;
- інженерно-технічні та організаційні заходи щодо цивільного захисту, техногенної та промислової безпеки на об'єктах та територіях.

вміти:

- оперувати фізичними та хімічними термінами, розуміти сутність математичних, фізичних та хімічних понять та законів, які необхідні для здійснення професійної діяльності;
- оцінювати ризики виникнення та впливу надзвичайних ситуацій на об'єктах суб'єкта господарювання та ризиків у сфері безпеки праці;
- обґрунтовувати та розробляти заходи, спрямовані на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, захист населення і територій від надзвичайних ситуацій, забезпечення безпечної праці та запобігання виникненню нещасних випадків і професійних захворювань;
- передбачати екологічно-збалансовану діяльність, необхідний рівень індивідуальної безпеки та психічного здоров'я у разі виникнення типових небезпечних подій;
- визначати технічний стан зовнішніх та внутрішніх інженерних мереж та споруд для оцінювання відповідності їх вимогам цивільного захисту та техногенної безпеки;
- ідентифікувати небезпеки та можливі їх джерела, оцінювати ймовірність виникнення небезпечних подій та їх наслідки;
- обирати оптимальні способи та застосовувати засоби захисту від впливу негативних чинників хімічного, біологічного і радіаційного походження;

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правові основи організації та забезпечення цивільної безпеки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01-01-2023
		Стор. 9 із 20	

- пояснювати вимоги щодо убезпечення та захисту суб'єктів господарювання, положення та вимоги щодо безпечності, ідентифікації, паспортизації та ведення реєстрів об'єктів підвищеної небезпеки та потенційно небезпечних об'єктів.

Тема 2.1. Основні положення нормативно-правових актів щодо державного нагляду з питань цивільного захисту.

Основні положення нормативно-правових актів щодо проведення процедур паспортизації, ідентифікації та декларування потенційно небезпечних об'єктів та об'єктів підвищеної небезпеки. Основні положення нормативно-правових актів щодо розробки суб'єктами господарювання плану локалізації і ліквідації аварійних ситуацій та аварій. Паспортизація потенційно небезпечних об'єктів. Ідентифікація потенційно небезпечних об'єктів. Ідентифікація об'єктів підвищеної небезпеки. Порядок декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки. Нормативно-правова база щодо розробки плану локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій.

Тема 2.2. Загальні вимоги до організації техногенної та пожежної безпеки на об'єктах господарювання в Україні.

Загальні вимоги до організації техногенної та пожежної безпеки на об'єктах. Загальна характеристика нормативно-правової бази України з питань техногенної безпеки. Загальна характеристика нормативно-правової бази України з питань пожежної безпеки. Загальні засади щодо забезпечення техногенної та пожежної безпеки об'єктів. Завдання і обов'язки суб'єктів господарювання у сфері цивільного захисту. Права та обов'язки громадян у сфері цивільного захисту.

Тема 2.3. Державний нагляд (контроль) з питань цивільного захисту.

Державний нагляд (контроль) з питань цивільного захисту. Нормативно-правова база щодо проведення перевірок щодо додержання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки. Види перевірок суб'єктів господарювання. Порядок проведення перевірок суб'єктів господарювання. Вимоги щодо визначення періодичності проведення планових заходів державного нагляду (контролю). Права посадових осіб ДСНС України та її територіальних органів під час здійснення перевірок. Обов'язки посадових осіб ДСНС України або її територіальних органів під час здійснення перевірок. Права та обов'язки суб'єктів господарювання під час здійснення перевірок. Оформлення результатів перевірки.

Тема 2.4. Заходи реагування у сфері техногенної та пожежної безпеки.

Застосування посадовими особами центрального органу виконавчої влади, який здійснює державний нагляд у сферах техногенної та пожежної безпеки заходів реагування. Нормативно-правова база щодо застосування заходів реагування. Права посадових осіб центрального органу виконавчої влади, який здійснює державний нагляд у сферах техногенної та пожежної безпеки при застосуванні заходів реагування. Порядок оформлення адміністративних позовів

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правові основи організації та забезпечення цивільної безпеки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01-01-2023
		Стор. 10 із 20	

щодо застосування заходів реагування. Судове провадження по адміністративним справам щодо застосування заходів реагування. Оскарження постанови про застосування заходів реагування.

Тема 2.5. Загальні положення Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Структура та задачі Кодексу України про адміністративні правопорушення. Поняття та ознаки адміністративного правопорушення. Структура складу адміністративного правопорушення. Поняття та ознаки адміністративної відповідальності. Види та характеристика адміністративних стягнень. Порядок накладення адміністративного стягнення. Органи (посадові особи), уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення. Поняття, принципи та стадії адміністративного процесу. Обставини, що виключають провадження в справі про адміністративне правопорушення.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правові основи організації та забезпечення цивільної безпеки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01-01-2023
		Стор. 11 із 20	

2.3. Тематичний план.

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС	Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Правове регулювання організації та забезпечення цивільної безпеки»		5 семестр 3 семестр (стн)				5 семестр			
1.1	Складові глобальної безпеки держави. Цивільна безпека та аспекти її реалізації.	20	2 2 2	2	12	4	2	-	2
1.2	Реалізація положень Кодексу цивільного захисту України.	14	2 2	2	8	4	2	-	2
1.3	Критерії розподілу суб'єктів господарювання за ступенем ризику від провадження господарської діяльності.	14	2 2	2	8	4	-	-	4
1.4	Державне управління в надзвичайних ситуаціях: проблеми правового забезпечення у мирний та воєнний час.	4	2	-	2	3	-	-	3
1.5	Модульна контрольна робота №1	4	-	2	2	-	-	-	-
Усього за модулем № 1		56	16	8	32	15	4	-	11
Усього за: 5 семестр ЗФН		-	-	-	-	15	4	-	11
Модуль №2 «Державний нагляд (контроль) з питань цивільного захисту»		5 семестр 3 семестр (стн)				6 семестр			
2.1	Основні положення нормативно-правових актів щодо державного нагляду з питань цивільного захисту.	6	2	-	4	20	2	-	18
2.2	Загальні вимоги до організації техногенної та пожежної безпеки на об'єктах господарювання в Україні.	14	2 2	2	8	20	-	2	18
2.3	Державний нагляд (контроль) з питань цивільного захисту.	14	2 2	2	8	18	2	-	16
2.4	Заходи реагування у сфері техногенної та пожежної безпеки.	14	2 2	2	8	20	-	2	18
2.5	Загальні положення Кодексу України про адміністративні правопорушення.	12	2 2	2	6	19	2	-	17
2.6	Домашнє завдання / контрольна робота (домашня).	-	-	-	-	8	-	-	8

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правові основи організації та забезпечення цивільної безпеки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01-01-2023						
		Стор. 12 із 20							

2.7	Модульна контрольна робота №2	4	-	1	3	-	-	-	-
	Усього за модулем № 2	64	18	9	37	105	6	4	95
	Усього за: 5 семестр, 3 семестр (стн); Усього за: 6 семестр ЗФН	120	34	17	69	105	6	4	95
	Усього за навчальною дисципліною	120	34	17	69	120	10	4	106

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН)

Домашня робота передбачає самостійне вивчення студентами окремих питань і тем лекційного курсу з наступним оформленням навчального матеріалу у вигляді рефератів та доповідей.

Метою даного виду робіт є поглиблене вивчення предмета, розвиток творчої самостійності студентів, опануванням науковим апаратом.

Основними цілями проведення даного виду роботи є:

- забезпечити педагогічні умови для поглиблення і закріплення знань, набутих під час лекцій та у процесі вивчення навчальної інформації, що виноситься на самостійного опрацювання;
- спонукати студентів до творчого та наукового обговорення найбільш складних питань навчального курсу;
- оволодіння методами аналізу фактів, явищ і проблем, що розглядаються, та формування умінь і навичок до здійснення різних видів майбутньої професійної діяльності.

2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену, розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми та доводиться до відома студентів.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правові основи організації та забезпечення цивільної безпеки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01-01-2023
		Стор. 13 із 20	

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

Вивчення дисципліни «Правові основи організації та забезпечення цивільної безпеки» передбачає проведення лекційних, лабораторних занять, а також самостійну роботу слухачів. В ході викладання дисципліни:

- на лекціях викладаються найбільш складні питання навчальної дисципліни. Лекційний матеріал супроводжується практичними прикладами застосування положень основних нормативно-правових актів та рівні нормативно-правового регулювання цивільної безпеки в Україні, моніторингу надзвичайних ситуацій, запобіганню виникнення аварій на радіаційно та хімічно небезпечних об'єктах, оцінювання можливих наслідків та їх ліквідації. Особлива увага на лекціях приділяється вмінню реагувати на надзвичайні ситуації та ліквідації їх наслідків відповідно до норм діючого законодавства, ідентифікації небезпек та їх можливих джерел, оцінці ймовірності виникнення небезпечних подій та їх наслідків, методам прогнозування та оцінки обстановки при аваріях на потенційно небезпечних промислових об'єктах і транспорті;

- на лабораторних заняттях поглиблюються, закріплюються та систематизуються теоретичні знання, що отримані на лекціях.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Кодекс Цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI.

3.2.2. Цивільний захист: підручник / А.І. Запорожець, В.О. Михайлюк, Б.Д. Халмурадов та ін. К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 264 с.

3.2.3. Безпека життєдіяльності. Підручник затверджений МОН України - Запорожець О.І. – К.: ЦУЛ, 2019. – 448 с.

3.2.4. Цивільна безпека: навчальний посібник / В.О. Михайлюк, Б.Д. Халмурадов. К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 158 с.

3.2.5. Нестеренко С. В. Правові основи організації та забезпечення цивільного захисту: конспект лекцій (для студентів денної та заочної форм навчання, освітнього рівня «бакалавр» спеціальності 263 – Цивільна безпека) / С. В. Нестеренко; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 160 с.

3.2.6. Тихомиров Д. О. Теоретико-правові засади державної політики у сфері цивільної безпеки в Україні. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук. – Національна академія внутрішніх справ Міністерства внутрішніх справ України, Київ, 2021. – 506 с.

3.2.7. Бойко, О. В. Державне управління у сфері цивільного захисту: подальше вдосконалення законодавства в умовах дії воєнного стану. Науковий

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правові основи організації та забезпечення цивільної безпеки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01-01-2023
		Стор. 14 із 20	

вісник: Державне управління, 2(12), 195–217, 2022. doi.org/10.33269/2618-0065-2022-2(12)-195-217.

3.2.8. Сергеева Л. А., Вальченко О. І., Сергеева В. С., Коваль О. В., Глебова О. І. Оцінка чутливості організму людини до дії електромагнітного випромінювання радіочастотного діапазону // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". – 2021. – №13. – С.1-20.

3.2.9. Національна стійкість України: стратегія відповіді на виклики та випередження гібридних загроз: національна доповідь / ред. кол. С. І. Пирожков, О. М. Майборода, Н. В. Хамітов, Є. І. Головаха, С. С. Дембіцький, В. А. Смолій, О. В. Скрипнюк, С. В. Стоєцький / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. Київ, 2022. 552 с. ISBN 978-966-02-9908-5 (https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2022/05/nats_dopovyd.pdf).

3.2.10. Резнікова О.О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища: монографія. – Київ : НІСД, 2022. – 532 с. (https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-03/reznikova-ukraineresilience2022_02.pdf).

3.2.11. Біла книга. Управління ризиками надзвичайних ситуацій та системи цивільного захисту в контексті пріоритетів Сендайської рамкової програми зменшення ризиків надзвичайних ситуацій. URL: https://archive.r2p.org.ua/wp-content/uploads/2020/10/white_book_risks_3p-consortium.pdf. Дата звернення: 1.08.2023.

3.2.12. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Остання редакція: 29 жовтня 2022.

Допоміжна література

3.2.13. Закон України Про національну безпеку України (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>)

3.2.14. Стратегія громадської безпеки та цивільного захисту України (<https://mvs.gov.ua/uk/ministry/normativna-baza-mvs/proekti-normativnix-aktiv/strategiya-gromadskoyi-bezpeki-ta-civilnogo-zaxistu-ukrayini-zatverdzeno-vid-29062021>).

3.2.15. Гібридні загрози Україні і суспільна безпека. досвід Єс і східного партнерства / Аналітичний документ за загальною редакцією В. Мартинюка // Центр глобалістики «Стратегія ХХІ». К. 2018. 106 с.

3.2.15. Мельник В.І. Роль цивільного захисту в забезпеченні національної безпеки України в умовах євроінтеграції // Південноукраїнський правничий часопис, 2022. - №4. Ч. 2. - С. 224 – 229. DOI <https://doi.org/10.32850/sulj.2022.4.2.35>.

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1 <https://batyrk.wixsite.com/mysite>

3.3.2 www.mns.gov.ua

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правові основи організації та забезпечення цивільної безпеки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01–01–2023
		Стор. 15 із 20	

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів		Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
5 семестр / 3 семестр (стн) / 5-6 семестри (ЗФН)					
Модуль № 1 «Правове регулювання організації та забезпечення цивільної безпеки»			Модуль № 2 «Державний нагляд (контроль) з питань цивільного захисту»		
Виконання завдань на знання теоретичного матеріалу	20	12	Виконання завдань на знання теоретичного матеріалу	20	12
Виконання та захист лабораторних робіт (4б×3)	12	12	Виконання та захист лабораторних робіт (4б×4)	16	12
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	19	–	Домашнє завдання / контрольна (домашня) робота	–	12
			<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше</i>	22	–
Виконання модульної контрольної роботи №1	6	–	Виконання модульної контрольної роботи №2	6	–
Усього за модулем №1	38	24	Усього за модулем №2	42	36
Усього за модулями №1, №2				80	60
Семестровий екзамен				20	40
Усього за дисципліною				100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (Додаток 1).

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума поточної модульної та контрольної рейтингових оцінок становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS (Додаток 2).

4.5. **Екзаменаційна рейтингова оцінка** складається з балів за результатами виконання екзаменаційних завдань, затверджених кафедрою в установленому порядку.

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правові основи організації та забезпечення цивільної безпеки»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01–01–2023
		Стор. 16 із 20	

Сума підсумкової семестрової модульної та **екзаменаційної** рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та індивідуального навчального плану студента, наприклад, так: **92/Відм./A, 87/Добре/B, 79/Добре/C, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатка до диплома.

Додаток 1

Відповідність оцінок у балах оцінкам за національною шкалою (рекомендовані значення)

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	14		15
3	4	5	6	7	8	9	9-10	10-11	12-13	13-14	14-15	Відмінно
2,5	3	4	5	6	6-7	7-8	8	9	10-11	11-12	12-13	Добре
2	2,5	3	4	4-5	5	6	6-7	7-8	8-9	9-10	9-11	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26		27
15-16	16-17	17-18	17-19	18-20	19-21	20-22	21-23	22-24	23-25	24-26	25-27	Відмінно
12-14	13-15	14-16	15-16	15-17	16-18	17-19	18-20	18-21	19-22	20-23	20-24	Добре
10-11	10-12	11-13	12-14	12-14	13-15	13-16	14-17	15-17	15-18	16-19	16-19	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38		39
26-28	26-29	27-30	28-31	29-32	30-33	31-34	32-35	33-36	34-37	34-38	35-39	Відмінно
21-25	22-25	23-26	23-27	24-28	25-29	26-30	27-31	27-32	28-33	29-33	29-34	Добре
17-20	18-21	18-22	19-22	19-23	20-24	20-25	21-26	22-26	22-27	23-28	24-28	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50		51
36-40	37-41	38-42	39-43	40-44	41-45	42-46	43-47	43-48	44-49	45-50	46-51	Відмінно
30-35	31-36	32-37	32-38	33-39	34-40	35-41	35-42	36-42	37-43	38-44	38-45	Добре
24-29	25-30	25-31	26-31	27-32	27-33	28-34	28-34	29-35	30-36	30-37	31-37	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62		63
47-52	48-53	49-54	50-55	51-56	51-57	52-58	53-59	54-60	55-61	56-62	57-63	Відмінно
39-46	40-47	41-48	41-49	42-50	43-50	44-51	44-52	45-53	46-54	47-55	47-56	Добре
31-38	32-39	32-40	33-40	34-41	34-42	35-43	36-43	36-44	37-45	37-46	38-46	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74		75
58-64	59-65	60-66	60-67	61-68	62-69	63-70	64-71	65-72	66-73	67-74	68-75	Відмінно
48-57	49-58	50-59	50-59	51-60	52-61	53-62	53-63	54-64	55-65	56-66	56-67	Добре
38-47	39-48	40-49	40-49	41-50	41-51	42-52	43-52	43-53	44-54	44-55	45-55	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86		87
68-76	69-77	70-78	71-79	72-80	73-81	74-82	75-83	76-84	77-85	77-86	78-87	Відмінно
57-67	58-68	59-69	59-70	60-71	61-72	62-73	62-74	63-75	64-76	65-76	65-77	Добре
46-56	46-57	47-58	47-58	48-59	49-60	49-61	50-61	50-62	51-63	52-64	52-64	Задовільно

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правові основи організації та забезпечення цивільної безпеки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01-01-2023
		Стор. 18 із 20	

Додаток 2

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Правові основи організації та
забезпечення цивільної безпеки»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 10.02.01-01-2023

Стор. 20 із 20

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Ануль- ованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				